

ivn natuur
educatie

Groene Opkikker

IVN – Instituut voor Natuur, Educatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen. Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu te vergroten, gericht op een duurzame samenleving. Een middel om dit te bereiken is natuur en milieu educatie.

Voor Woerden en omgeving zet een groot aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen en presentaties te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 16,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 20,00 per jaar. Als gezin met meer dan 2 leden betaalt U €25,00. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar en het landelijk blad van het IVN Mens en Natuur.

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 12,50 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie kunt u mailen naar info@ivn-woerden.nl
Voor informatie zie www.ivnwoerden.nl of onze facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en omgeving.

No. 2018 – 1

Redactie

Joke van Aarst-Volkers
Janny Kruitbosch-Vulpen
Wout Nagel

De redactie verandert soms iets in uw tekst, doel: meer leesplezier.

Redactieadres

v. Hogendorpstraat 7
3445 CG Woerden
Tel. 0348 41 57 88

E-mailadres

javolkers66@gmail.com
janny51.kruitbosch@gmail.com
w.nagel@gmail.com

Foto's

Redactie
(tenzij anders vermeld)

www.ivnwoerden.nl

Foto's

Redactie
(tenzij anders vermeld)

www.ivnwoerden.nl

**Kopij vóór 28 september
2018**

3 Redactie

- 3 Van de redactie
- 3 Nieuwe leden
- 3 Foto voorblad

4 Bestuur

- 4 Nieuwe start

6 Agenda

- 6 Tot en met oktober
- 6 Paddenstoelencursus

7 IVN provincie Utrecht

- 7 Tiny Forest groeit

8 Jeugdnatuurgroep

- 8 Buitenbanjers/Plus
Van januari t/m april

14 InBredius/Landgoed

- 14 Zoekt coördinator

16 Landschapsbeheer

- 16 Afsluiting van het seizoen

17 Voor u gelezen

- 17 Nieuwe speel plek
- 17 Eén op acht vogelsoorten
Met uitsterven bedreigd

18 Woerden strijdt tegen
woekeraar

- 18 Pluk seizoen in moestuin
- 19 Geen zin in tuinieren

21 Ik daag u uit

- 21 Kijk omhoog

21 Het jaar van

- 21 Okkernoot, boom van 2018

22 Van leden en donateurs

- 22 Natuurbeleving
- 22 Bolderik

24 NatuurNetNieuws

- 24 Bont zandoogje
- 25 Alle Nederlandse miersoorten
- 26 Aalscholver

27 Om te onthouden

- 27 www

28 Organisatie

Van de redactie

Als redactie hebben we weer geprobeerd om een interessante Groene Opkikker te maken. Vivian Boers heeft deze keer een goede ondersteunende bijdrage geleverd, waarvoor dank. Wij willen u in deze Groene Opkikker nogmaals attenderen op de vacature van coördinator in het Landgoed Bredius.

Gelukkig is de rubriek 'Ik daag u uit' weer gevuld met een leuke bijdrage van Vivian. We hebben ook het plan opgevat om een column in te voeren en Romy Langelaar heeft toegezegd als nieuw bestuurslid om een bijdrage te leveren. Zie pagina 21 Kijk omhoog! Vanuit het bestuur heeft deze keer de secretaris een stukje geschreven waarin informatie over het nieuwe bestuur staat.

Vanuit de coördinatoren heeft Erwin Meyer een verslag gemaakt over de afsluiting van het seizoen. 2018 is het jaar van de Okkernoot, lees meer op blz.21 over de boom van 2018. De agenda tot en met oktober mag natuurlijk niet ontbreken. Er is voor iedereen wel een activiteit. Zoals altijd heeft André van Kleinwee leuke stukjes geschreven over de Jeugdnatuurgroep de Buitenbanjers, inclusief foto's, waar de kinderen heel trots op zijn als ze in het verslag zijn opgenomen.

In de rubriek 'Voor u gelezen' staan interessante wetenswaardigheden. Het Bont zandoogje en alle Nederlandse miersoorten, plus de Aalscholver zijn interessante artikelen. Vanuit IVN provincie Utrecht is er een bijdrage o.a. over Tiny Forest.

Wij wensen u veel leesplezier en een mooie zomer.

Nieuwe leden

Jis de Kort, als jeugdlid
Simon van Oostveen als jeugdlid
Jelte Smits als jeugdlid
Vera Smits als jeugdlid
Joey Woertman als jeugdlid
Claire van Lammeren, als lid
Renate Roskam, als lid
Jurjen Schroor, als lid
Hans van Muijen, als huisgenoot lid

Welkom als (jeugd, huisgenoot)lid van IVN Woerden.

Foto voorblad:

Tiny Forest

Nieuwe start

Tijdens de laatste Algemene Ledenvergadering (ALV) hebben we afscheid genomen van 3 bestuursleden, t.w. voorzitter Heleen Parre en bestuursleden Astrid Zaal en Ester Goddijn. Allen zijn gestopt om persoonlijke redenen, maar Astrid blijft wel vertrouwenspersoon.

Wij willen deze dames nogmaals bedanken voor hun tijd in het bestuur en met name Heleen, omdat zij ook een jaar het IVN alleen vertegenwoordigd heeft.

Gelukkig kunnen we u nu laten weten, dat naast Romy Langelaar, die al tijdens de ALV benoemd is, ook André van Kleinwee als waarnemend voorzitter wil gaan fungeren. In de volgende ALV zal de leden gevraagd worden om Andre als voorzitter te benoemen.

Daarnaast is Gerrie Epping toegetreden als bestuurslid en gaat het Secretariaat ondersteunen. Zowel Henk Veldhuijzen als penningmeester als ondergetekende als secretaris/contactpersoon zijn in het bestuur gebleven.

We hebben al een eerste vergadering gehouden en er staan heel wat zaken op het programma om aan te pakken, zoals o.a. de Wet op de Privacy (AVG), Statuten, Huishoudelijk Reglement, e.d.

Naast het Bestuur zijn er gelukkig nog veel mensen actief, zoals bijvoorbeeld alle coördinatoren, Peter Mouthaan, die de financiële zaken beheert en Ine Coumou, die de ledenadministratie voert.

De dames Joke Volkers en Janny Kruitbosch, die elke weer een nieuwe Groene Opkikker in elkaar zetten. Vivian Boers gaat die activiteiten ondersteunen, naast het onderhouden van facebook en de website. Daartoe gaat zij met Ben Vermeij samenwerken t.b.v. de persberichten met als doel om eenduidige berichtgeving te verzorgen, zowel online als in de Woerdense Courant en Het Algemeen Dagblad.

In het volgende stukje van het Bestuur zullen we de activiteiten van de coördinatoren verder toelichten.

Als er vragen zijn of suggesties willen we dat graag vernemen; dit kan telefonisch of per mail naar ivn.secretariaatwoerden@gmail.com

Wij wensen u een mooie zomer in onze prachtige natuur, zowel in het Groene Hart als elders in Nederland of waar dan ook.

Wout Nagel, secretaris.

RDK Boomverzorging en Tuinonderhoud

- Boomverzorging
- Boom veiligheids inspecties en advies
- Vel rooi en bos werkzaamheden
- Tuin aanleg en onderhoud

Robert de Koning- waarder

www.rdkboomverzorging.nl

 Rdkboomverzorging

06-24920317

Agenda tot en met oktober

Vrijdag 25 mei:

Expeditie IJsselmonding en IJsseloo

Deze dag organiseren we de eerste excursie op het Ketelmeer. We bekijken het gebied en kijken vooral uit naar de zeearend en grote karekiet. Maar we verwachten nog veel meer leuke soorten in het mooie landschap van de IJsselmonding en het bijzondere IJsseloo.

Zaterdag 26 mei:

Excursie 'bomen in park Bredius'

Gidsen: Theo van Bellegem en Joke Vesseur

Zondag 10 juni:

Lange natuurwandeling, rondje Kievit, Oude rijn

Gids Hette de Vink

Zaterdag 16 juni en zondag 17 juni:

Slootjesexcursie Beekhoeve Kamerik"

Gids Otto van der Laan

Zaterdag 22 juli:

Het verhaal van de casarca's

Het IJsselmeer is een groot zoetwatermeer dat vanwege de omvang en kwaliteit plaats biedt aan omvangrijke populaties van vele vogelsoorten. Sinds een aantal jaar komen er vele tientallen casarca's naar de Kreupel om hun slagpennen te vernieuwen. Natuurlijk kijken we ook naar alle andere duizenden vogels. Zo verwachten we ook mooie aantallen zwarte sterns.

Vrijdag 24 augustus:

Vleermuizen in het centrum van Woerden

Gidsen: Peter Moutaans, Arwin den Boer

8 en 16 september:

Voorintekening: vogelexcursies Marker Wadden

Op 8 september zal de Marker Wadden worden geopend. Hier organiseren we uiteraard een excursie naartoe. Wil je liever op een wat rustiger moment het eiland bezoeken? Dat kan een week later. Omdat de entree kosten van het eiland nog niet bekend zijn kun je nu alvast voorintekenen. Later ontvang je dan meer informatie.

Wil je met je eigen groep naar de Marker Wadden op een zelf gekozen datum? Dit kan na de opening van 8 september 2018.

Paddenstoelencursus Woerden:

Woensdag 17 en 24 oktober in InBredius. Aanvang 20.00 uur.

Excursies bij de cursus:

zaterdag 20 oktober excursie De Haeck

zaterdag 27 oktober excursie Brediuspark

Tiny Forest groeit!

De zon schijnt volop, aan de bomen komen nieuwe blaadjes en ook het aantal Tiny Forests groeit. De afgelopen twee maanden hebben we maar liefst vier nieuwe Tiny Forests geplant in Deventer, Delft, Utrecht en Heerlen. En in Zwartsluis ging iemand zelf aan de slag met een Tiny Forest in haar eigen tuin. Daarmee staat de teller nu op 12!

In Utrecht is op 4 april midden op de parkeerplaats van de Utrechtse wijk Terwijde een Tiny Forest geplant. De tegels van de parkeerplaats vormen nu een amfitheater. De leerlingen van basisschool De Ridderhof die om de hoek ligt, krijgen hier straks buiten les en zorgen voor het beheer. Initiatiefnemer IVN heeft samen met de leerlingen van groep 6 en 7 en vrijwilligers de 600 inheemse bomen geplant. De komende drie jaar wil IVN honderd Tiny Forests in Nederland realiseren samen met gemeenten, buurtbewoners en basisschoolleerlingen.

Meer lezen over Tiny Forest Terwijde? <https://www.ivn.nl/tiny-forest-nl/nieuws/utrechtse-parkeerplaats-maakt-plaats-voor-biodivers-minibos>

Onderzoek naar biodiversiteit: tellers gezocht!

In 2017 monitorde Fabrice Ottburg van Universiteit Wageningen de biodiversiteit in Tiny Forest Zaandam samen met een ploeg van 12 vrijwilligers (lees het onderzoeksrapport [hier](#)). Ottburg gaat komende periode Tiny Forest Zaandam en nog 9 Tiny Forests monitoren op biodiversiteit en klimaatbestendigheid (hittestress, CO2 opslag en waterberging). Zo ook in Terwijde. IVN en Ottburg zoeken vrijwilligers die vanaf mei mee willen helpen met het onderzoek en gedurende een jaar 12 keer een dagdeel willen observeren. Je bent vanaf Woerden in 10 minuten met de trein of 20 minuten met de auto in Tiny Forest Terwijde. Als vrijwilliger krijg je een training en alle benodigde materialen voor het onderzoek. Heb je interesse? Laat dit dan weten aan Fabrice Ottburg via: fabrice.ottburg@wur.nl.

Over Tiny Forest

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan. Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Kinderen leren in het buitenlokaal over de Nederlandse natuur en buurtbewoners ontmoeten elkaar op een prettige en gezonde plek. IVN Natureeducatie ontvangt een donatie van 1,85 miljoen euro van de Postcode Loterij. De komende drie jaar wil IVN in Nederland 100 kleine bossen realiseren samen met buurtbewoners en basisschoolleerlingen.

Buitenbanjers januari 2018

Op 6 januari was de eerste activiteit van het nieuwe jaar, nl. 'een voedertafel maken'. Het gebruikte hout was afkomstig uit Bredius van de landschapswerkgroep. Trees en Co Verhoef hebben de voorbereiding hiervoor verricht, zodat de buitenbanjers direct konden beginnen met de opmaak van hun voedertafel. Hiervoor hadden ze de keus uit een staande of hangende voedertafel. Na afloop ging een ieder met een eigen pronkstuk huiswaarts. We zijn benieuwd naar hun verhalen welke vogels er op bezoek zijn geweest.

We zijn deze morgen gestart met het bekijken van de DVD van alle activiteiten van het afgelopen jaar 2017. Hierbij waren ook de ouders uitgenodigd. Daar het grote scherm niet werkte, moesten we het bekijken op het scherm van de laptop.

Een prachtige creatie van Liz.

Buitenbanjers Plus januari

In Het buitenbanjergebied hebben we langs de kikkerpoel een aantal zware wilgen gezaagd. Hierdoor komt er weer meer zonlicht in de kikkerpoel voor nog meer dierenleven. Het wilgenhout is uit het gebied geslept en wacht om versnipperd te worden.

Het juiste gereedschap gaat in de kruitwagen

Zwaar zaagwerk

Na gedane arbeid is het goed rusten

Buitenbanjers februari

Onder goede weersomstandigheden en af en toe een spatje regen hebben we deze maand in ons eigen Buitenbanjerterrein gewerkt. Vol enthousiasme werd er gezaagd en met zware takken geslept naar de takkenril. Wat is er leuker dan om aan het einde op de takkenril te dansen, waardoor de takken stevig komen te liggen.

We verwelkomen in februari 3 nieuwe Buitenbanjers Jis de Kort, Simon Oostveen en Joey Woertman. We wensen jullie een leerzame en gezellig tijd bij de Buitenbanjers

Buitenbanjers Plus februari

Tijdens deze maandactiviteit hebben we in het stiltegebied de takken opgeruimd van de storm in januari. De zware takken werden door Co Verhoef kort gezaagd met de kettingzaag. Hoofdzakelijk waren dat afgebroken essen-en eikentakken. Deze zijn op de bestaande takkenrillen gelegd. We hebben dit werk voorzichtig moeten doen, omdat er duizenden sneeuwkllokjes in de bloei stonden. Later in de ochtend hebben we in het buitenbanjergebied de laatste wilgen takken opgeruimd

Buitenbanjers Maart

Deze maand zijn we voor de binnenactiviteit uitgeweken naar het Brediusshonk. In de Brediusshuur stond een grote tentoonstelling, die het niet toelaat om nog met de groep Buitenbanjers een activiteit te organiseren. We hebben deze morgen een voedselpiramide carrousel gemaakt. In de natuur is het eten en gegeten worden, maar *wie eet nu wie?* Aan de hand van de carrousel werd dit duidelijk. Deze ochtend hadden we twee jarigen, t.w. Lennart en Silas, dus er was weer veel te snoepen. Ook kwamen Vera en Jelte (zus en broer) kennismaken met de Buitenbanjers. Later op de dag kreeg ik een mail, dat ze het zo naar hun zin hadden gehad en Buitenbanjer zijn geworden. *Vera en Jelte welkom bij de Buitenbanjers en we wensen jullie een gezellig en leerzame tijd toe bij de Buitenbanjers.*

Buitenbanjers Plus Maart

In maart zouden we starten met het maken van een vogelscherm in het Buitenbanjerterrein. Voor dit project was subsidie van 'Groen doet Goed' aanwezig. In november 2017 is het plan besproken in de werkgroep beheer van de stichting landgoed Bredius. Iedereen vond het een leuk idee. De subsidie werd aangevraagd en goedgekeurd. Er werd gemeten, de tekening gemaakt en het hout besteld. Een week voor we zouden starten, werd het project afgeblazen door de stichting landgoed Bredius. Het bestuur vond het toch niet passen op het landgoed. Een zware teleurstelling voor de groep en zeker voor mij, want we waren maanden druk geweest met de voorbereiding. Als alternatief hebben op deze 17 maart, die zeer koud was door de Oostenwind, op het terrein enkele opruimwerkzaamheden gedaan. We hadden voor deze dag toch een *heel ander* voornemen.

Het bestelde hout voor het vogelscherm

Buitenbanjers april

Deze activiteit bestond uit een ochtend uilenbraakballen pluizen. In de uitnodigingsbrief hadden we de buitenbanjers gevraagd thuis een plaatje van een uil op te zoeken en van deze uil iets bijzonder te vertellen. Tijdens het uilenrondje met mooie uilenplaten werden leuke verhalen verteld van de sneeuwuil, oehoe, Lapland uil en zelfs een meegebrachte opgezette kerkuil van Simon. Na de verhalen zijn we aan het pluizen geslagen van braakballen van een rans- en kerkuil. Deze hadden we gekregen van Arwin de Boer van de IVN vogelwerkgroep. Vele muizenschedels en botjes werden uit de braakballen geplozen. Een ieder nam zijn of haar vondst mee naar huis voor mogelijk verder onderzoek.

Buitenbanjers Plus april

Op 21 april hebben we nieuwe vogelkastjes gemaakt voor de kool- en pimpelmees. De oude kastjes waren door de spechten flink bewerkt bij de vliegopeningen. Deze waren zo groot, dat er een merel in kon vliegen. De gemaakte vogelkasten hebben we direct opgehangen in het Buitenbanjeterrein en nu maar hopen dat ze bewoond gaan worden.

InBredius/Landgoed Bredius

Landgoed Bredius zoekt coördinator voor de historische moestuin

Algemeen coördinator van de historische moes- en pluktuin

Wij zoeken een enthousiaste coördinator met een groen en sociaal hart die samen met de dagcoördinatoren de werkzaamheden op de tuin organiseert.

De coördinator zorgt in overleg met de dagcoördinatoren voor de continuïteit van de werkzaamheden op de historische moes- en pluktuin.

Op dinsdag-, woensdag-, donderdag- en zaterdagmorgen is er een dagcoördinator aanwezig die, samen met de vrijwilligers en medewerkers van NuDoen! Groen (tuinploeg van Abrona), op de tuin werken en voor de verkoop zorgen.

Dagcoördinatoren en (enkele) vrijwilligers hebben daarnaast een extra aandachtsgebied, zoals de pluktuin voor de bloemen en de borders, de bessengaard, de moestuin, de kruidentuin, compost, natuurlijke oeverbeplanting en verzorging van de schuur en gereedschap. Zij hebben kennis van tuinieren en de gang van zaken op de tuin.

De algemeen coördinator:

- zorgt ervoor dat de vrijwilligers en de medewerkers van NuDoen! Groen plezier hebben in het werken op de tuin en de doelstelling van de tuin en werkwijze onderschrijven.

- organiseert de onderlinge communicatie en overdracht van afspraken/werkzaamheden en heeft de contacten met het bestuur van de Stichting Landgoed Bredius.

- heeft plezier in het samenwerken met

- diverse mensen/partijen en beschikt over organisatorische vaardigheden.

- heeft affiniteit met ecologisch tuinieren en het historische karakter van de moes- en pluktuin

- stelt jaarlijks een begroting op.

Tijdsbesteding: 4 – 8 uur per week in het moestuinseizoen, van april tot oktober. Buiten het seizoen is het aanzienlijk minder.

Wij bieden:

- Een prachtige werkplek op het historische landgoed en een groeiende groep bezoekers, die van de tuin genieten;

- Een groep enthousiaste vrijwilligers en een goed lopende organisatie.

Voor meer informatie over de vacature en voor aanmelding kunt u een e mail sturen

naar info@landgoedbredius.nl, of bellen naar telefoonnummer 0348 418 294.

Klik [hier](#) voor informatie over de moestuin.

Afsluiting van het seizoen

Zaterdag 10 maart zijn wij met Landschapsbeheer voor de laatste keer dit winterseizoen bezig geweest. Op de geluidswal hebben wij geselecteerde bomen gezaagd die ruimte maken voor andere bomen om zich te ontwikkelen. Ook kan de onder begroeiing weer terugkomen door dat er meer licht op de bodem valt.

Ter afsluiting van het seizoen hadden wij een borrel bij de Bredius schuur.

Tekst en foto's Erwin Meijer

Nieuwe natuurspeelplek in Woerden

Op woensdag 25 april jl. is op het Rozeneiland in het Molenvlietpark een mooi begin gemaakt met het omtoeveren van het wijkpark tot een natuurlijk speeleiland. De kinderen die toen in het Speelbos waren, zijn niet alleen nat en modderig geworden, maar hebben ook heel veel toekomstige bloemetjes ingezaaid!

Vanuit het provinciale project '[Groen doet goed](#)' heeft NME-Centrum InBredius aan het Bewegteam de opdracht gegeven om een natuurlijke speelplek in het wijkpark te realiseren.

Samen met de Gemeente Woerden en de sponsoren De Aar Hoveniers (graafwerkzaamheden) en Kromwijk Woerden (boomstammen) was er al hard gewerkt om het eiland voor te bereiden.

Op 25 april zijn door kinderen uit de wijk de heuvels en waterbruggetjes ingezaaid met bloemenzaad. Het Rozeneiland wordt straks een vrolijke en uitdagende natuurspeelplek.

Bron: Facebookpagina Bewegteam Woerden (zie ook de foto)

Een op de 8 vogelsoorten met uitsterven bedreigd.

Als de vogelstand een indicatie is voor de gezondheid van de planeet, mogen we ons zorgen maken. Een op de acht vogelsoorten wordt met uitsterven bedreigd, waarschuwt een internationaal standaardwerk.

Leeuweriken, zwaluwen of tortelduiven. Vogels van alle dag, maar wanneer hoorde of zag u ze voor het laatst?

"We moeten ons absoluut inspannen. Niet alleen voor de bijna uitgestorven vogels. Dat de algemene soorten achteruit gaan, is ook heel zorgelijk", zegt Barend van Gernerden, medewerker van Vogelbescherming Nederland en een van de auteurs van *The State of the World's Birds*.

Om de vijf jaar verschijnt dit internationale standaardwerk met de laatste cijfers over vogelaantallen. Het beeld in de nieuwste editie is bedroevend. Bijna driekwart van de 1468 bedreigde vogelsoorten wordt bedreigd door zaken als de steeds intensievere landbouw, ontbossing en 'binnendringende soorten'.

Denk daarbij aan muizen, ratten en katten die door mensen op eilanden zijn geïntroduceerd en de vogelstand decimeren.

Van Gernerden ziet lichtpuntjes in Nederland, maar wereldwijd gaat het niet best met de vogels. "Dit is wel de trend die doorzet. Met het aantal soorten gaat het iets beter, maar over de hele linie neemt de druk op de vogelpopulaties alleen maar toe", aldus Van Gernerden, die in Abu Dhabi een congres bijwoont met 250 vakbroeders over de bescherming van de route van trekvogels. In Nederland lopen we echt voorop. Het gaat steeds beter met de waterkwaliteit. We hebben een voorbeeldfunctie, maar kijken we wereldwijd, dan is er nog heel veel werk in de winkel. We exporteren onze kennis. De Waddenzee werkt bijvoorbeeld samen met vergelijkbare gebieden in Korea".

Bron: AD

Woerden strijdt tegen 'Japanse' woekeraar

Voordat je het weet, woekert er een groen monster in je tuin. Geen houden meer aan. Sterker nog, de Japanse duizendknoop, een exotisch onkruid, richt zelfs schade aan bestrating, leidingen en muren aan. De gemeente waarschuwt, hoveniers ook. "Meteen de kop indrukken, die woekeraar." Steeds als je in de tuin bent, even checken op aanwezigheid van duizendknoop, waarschuwt hovenier Ferry van Schieveen van Groencentrum Van Schieveen uit Woerden. "En meteen met wortel en al er uittrekken, steeds opnieuw. Het is echt de enige manier om de woekeraar uit je tuin te houden. Het is een beruchte exoot, een wortelonkruid."

Van Schieveen zegt dat vooral in niet goed onderhouden perken, plantsoenen of tuinen de kans groot is dat de duizendknoop de kop opsteekt. "Je ziet dit onkruid vaker op openbaar terrein dan in goed onderhouden tuintjes."

Funderingen

De gemeente Woerden kan er over meepraten. Medewerkers van de buitendienst voeren de oorlog tegen dit onkruid met heet water. De Japanse duizendknoop groeit zelfs door funderingen en asfalt heen. Vanaf deze periode, eind april, wordt begonnen met de bestrijding. „Er is bewust gekozen voor bestrijding met heet water in plaats van met chemische middelen. Het hete water zorgt voor het direct afsterven van de plant en wortelstokken. En de overige vegetatie wordt ontzien”, aldus de gemeente.

Het snoeiafval van de Japanse duizendknoop hoort bij het restafval en mag niet op de composthoop of in de gft-container gegooid worden. „Restafval wordt verbrand en dat is de enige manier om de Japanse duizendknoop uit te roeien”, zegt de gemeente.

Restafval

Ook de Milieustraat in Woerden neemt deze plant niet meer in als groenafval, maar als restafval. De plantenresten moeten in een goed afgesloten zak aangeleverd worden.

Het is niet duidelijk of er al schade is ontstaan in Woerden als gevolg van deze woekerende plant. De sterke wortelstokken en stengels zijn namelijk in staat om schade te veroorzaken aan gebouwen, leidingen en wegen. Ook oevers en taluds worden instabieler door verdringing van de ondergroei, vooral in de winterperiode als de bodem onbedekt is. Door de snelle groei en het gesloten bladerdek van de Japanse duizendknoop worden inheemse planten bovendien verdrongen.

Bron: Woerdense courant.

Plukseizoen in historische moestuin

Het voorjaar is in zicht en dus beginnen de vrijwilligers binnenkort weer met hun werk in de historisch moes- en pluktuin van Landgoed Bredius. Een van hen is Iman Vroman die er sinds het najaar van 2016 bij betrokken is.

"De tuin moest zich eerst wat zetten, maar het afgelopen seizoen konden we volop oogsten."

Wortels, speciebonen, kapucijners, sla, andijvie en nog veel meer groenten, allerlei kruiden, zacht fruit zoals bessen, bramen, frambozen, aardbeien en bloemen. Iedereen die wil, kan hier in het seizoen terecht voor verse en onbespoten producten.

"Je koopt een stempelkaart voor vijf euro met daarop tien vakjes. Een vakje is bijvoorbeeld een portie groenten voor twee personen."

De oogst is goed

Deze tuin werd in het voorjaar van 2015 aangelegd. "Daarvoor lag er een gravelveld," weet Vroman. "Ooit aangelegd als trainingsveld voor VEP toen de club naast het zwembad zat." Het terrein werd schoongemaakt, het gravel verwijderd en daaronder kwamen antieke klinkers tevoorschijn die ze mochten verkopen. Van die opbrengst werd de huidige tuin aangelegd en werd ontworpen door Luc van Dam, die er nog steeds bij betrokken is. De grond die er opgebracht werd, kwam uit een tuinbouwkas in Vleuten. Dat bleek hele arme grond, want er kwam bij het spitten geen enkele worm naar boven en dat is een slecht teken.

De oogst viel het eerste jaar tegen maar in die winter maakten ze de grond wat luchtiger door er blad en biologische mest van Boer Bert doorheen te scheppen. Nu doet de tuin het goed. Er wordt van alles verbouwd en om de naam eer aan te doen, experimenteren ze ook wel eens met oude groenten, zoals schorseneren of met witte wortels. Daar is weinig vraag naar hoewel de witte wortel precies zo smaakt als de bekende oranje soort.

In april starten de vrijwilligers met hun werk en vanaf mei is de tuin weer open voor klanten in de ochtend op dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag. Misschien dit seizoen ook op een avond, aldus Vroman. Hij is een van de vier dagcoördinatoren. We houden dagelijks bij wat er gebeurt, delen dat onderling en overleggen geregeld samen.

Coördinator

De overkoepelende coördinator is gestopt na drie jaar. Hij bundelde onze verslagen, stuurde berichten naar alle vrijwilligers, zorgde voor bevoorrading van het huisje, was een spin in het web. Ze zoeken een nieuwe coördinator, die een beetje kan organiseren en liefde voor deze bijzondere historische moestuin heeft. Het ligt in een prachtig park dat al enorm opgeknapt is en als het goed is steeds mooier wordt.

<https://landgoedbredius.nl/vacatures/>

Reageer jij als eerste ?

tekst Winny van Rij

Bron: Woerdense Courant

Geen zin om de tuinieren? Neem een Oost-Indische Kers.

De meeste Nederlanders willen een huis met een tuin. Dat heb ik niet zelf bedacht, maar blijkt uit onderzoek. Want vergis je niet: ieder jaar wordt grondig bekeken wat wij in onze tuin doen en laten. Hoe kunnen verkopers van planten en tuinartikelen anders te weten komen wat wij bereid zijn aan te schaffen?

Oké, we willen dus een huis met een tuin. We zitten graag buiten en ook kinderen, huisdieren en barbecues doen het in de open lucht beter dan binnenshuis. Jammer alleen dat er in een tuin gewerkt moet worden, want daar - zo laten diezelfde onderzoeken zien - hebben tuineigenaren vaak niet zo'n zin in. Wat ze willen is een tuin met planten, die op eigen kracht groeien, ook zonder dat ze voorzien worden van water en mest; planten die immuun zijn voor enge aandoeningen en nog engere beestjes. Plantenschapen met vijf poten dus. Maar waar vind je die?

Heel eenvoudig: overal. Je moet alleen weten welke je hebben moet. Met andere woorden: wees voorzichtig met impulsaankopen. In een kwekerij of tuincentrum ben je geneigd planten te kopen die in bloei staan, want dat zijn de planten die eruit zien alsof ze de tuin in een mum van tijd kunnen opvrolijken. En dat doen ze ook, maar inderdaad niet langer dan in een mum van tijd. Kort nadat ze geplant zijn, verwelken de bloemen, want dat doen bloemen nu eenmaal, en dan pas ontdek je of het een makkelijke of een moeilijke plant is.

Wil je een tuin met planten die zichzelf redden, zorg dan dat je een boodschappenlijstje bij je hebt als je naar een tuincentrum gaat. En zet bovenaan dat lijstje: 'Oost-Indische kers'. Meer heb je namelijk niet nodig om van een ongezellig stukje grond een vrolijke tuin te maken waaraan je niets hoeft te doen. Nu niet en nooit niet. Want het leuke van Oost-Indische kers (*Tropaeolum majus*) is dat je de zaden maar één keer in de grond hoeft te stoppen. Daarna zorgt hij er zelf wel voor dat je hem niet meer kwijtraakt. Laat hem vooral aan z'n lot over, want hoe slechter hij het heeft, hoe beter hij bloeit.

Mooi en makkelijk dus, maar dat is nog niet alles. Oost-Indische kers is zo'n super-ideale plant, dat het bijna vervelend wordt. Eigenlijk heeft hij maar één minpunt en dat is dat zijn naam nergens op slaat, want hij komt niet uit Oost-Indië en een kers is het ook al niet. Dat hij 'kers' wordt genoemd, heeft er mee te maken dat hij in Engeland 'cress' heet en in Duitsland 'Kresse'. Zo worden daar alle planten genoemd die een scherpe smaak hebben, zoals onze waterkers en sterrenkers. Hoe de plant aan het voorvoegsel 'Oost-Indisch' komt, daarover zijn de meningen verdeeld. De een zegt dat Spaanse zeevaarders de plant in de 16de eeuw vanuit Zuid-Amerika, waar hij inheems is, meenamen naar Europa; en omdat Hollanders destijds dachten dat alles wat er tropisch uitzag uit Indië kwam, noemden ze de plant 'Oost-Indisch'. Anderen beweren dat de Spanjaarden de plant meenamen naar Oost-Azië, waar de Hollanders hem later tegenkwamen.

Goed, terug naar de pluspunten van de Oost-Indische kers. Een daarvan is dat er zoveel soorten zijn, dat het al heel raar moet lopen, wil er niks leuks tussen zitten. Behalve de rankende soort, die kan klimmen maar die je ook over de grond kunt laten kruipen, zijn er ook soorten die compact

groeien en laag blijven. Die passen dus prima in een kleine tuin of in een pot op het balkon.

Een leuke eigenschap is ook dat Oost-Indische kers eetbaar is. Niet alleen de bladeren, ook de onrijpe zaden en de bloemen zijn lekker. Het blad smaakt peperig, net als waterkers. Hoe zonniger hij staat, hoe scherper de bladeren smaken. Het blad kan in de sla of in de soep, de bloemen zijn zo'n beetje overal voor te gebruiken. Pluk ze 's ochtends, spoel ze af en zet de computer aan. Ga vervolgens naar smulweb.nl en maak een keus uit de 57 recepten die je daar aantreft. Voorgerechten, salades, nagerechten, ijsblokjes: de bloemen kunnen overal in.

In Zuid-Amerika gebruiken de indianen de bladeren om wonden te behandelen. Getrokken in heet water helpt het blad tegen allerlei infecties, zoals verkoudheid, koorts en blaasontsteking. Pluk nu niet meteen de hele plant leeg, 30 gram per dag is meer dan genoeg.

Slakken hebben een hekel aan Oost-Indische kers, terwijl rupsen en luizen er juist dol op zijn. Dat is mooi, want dan komen die tenminste niet in de rozen en de moestuin. De plant is ook aantrekkelijk voor zweefvliegen en hun larven, die de luizen te lijf gaan. Er wordt wel gezegd dat je Oost-Indische kers moet aanplanten onder appelbomen omdat bladluizen dan massaal de bomen verlaten en zich op de kers storten. Maar dat is onzin, want appelluizen lusten alleen appelbomen. Als laatste klap op de vuurpijl valt van de Oost-Indische kers nog te zeggen dat hij zijn eigen vuurwerk maakt: op hete avonden kun je de bloemen zien vonken.

Na dit positieve verhaal kan ik me voorstellen dat iedereen zijn tuin en balkon vol wil planten met Oost-Indische kers. Dat zal dit jaar helaas niet meer lukken, want de beste zaaitijd is half mei. Wel kun je in het najaar zaadjes ophalen bij iemand die de plant al heeft. Of alvast een boodschappenlijstje maken voor volgend jaar.

Door Nicolien van Doorn 17 juli 2011. Uit de Trouw online.

Kijk om hoog

... om lekker even in het gras te gaan liggen. Niet om een dutje te doen (al mag dat natuurlijk ook hoor), maar om eens omhoog te kijken. Naar de boomtoppen, de vogels en de wolken! Ik daag u daarvoor uit, omdat we volgens mij veel te weinig boven ons gezichtsveld kijken, terwijl daar toch zoveel moois te zien is. Wellicht heeft u met de lentebloesem wel af en toe omhoog gekeken, maar hoe vaak doet u dat de rest van het jaar?

En weet u wat dan het lekkerste is van in het gras liggen? Je vervelen en dagdromen! Ik merk zelf dat ik altijd maar bezig ben met van alles: werk, sport, vrijwilligerswerk, Netflix en natuurlijk mijn telefoon (helaas). Daar ben ik vast niet de enige in ☺

Het is goed voor ons om zo af en toe op te laden en dat kan dus heel makkelijk. Ga in het gras liggen en laat je verwonderen over de wolken die langsdrijven. Zoek de gekste vormen en maak er een verhaal omheen, gewoon omdat het kan ☺.

Kom dan tot rust in deze drukke wereld waar zoveel moet (van onszelf).

Veel plezier!
Vivian Boers.

Het jaar van

Okkernoot, boom van het jaar 2018

Boomkwekers hebben de Junglans regia ofwel de okkernoot of walnoot gekozen tot Boom van het Jaar. De uitslag van de verkiezing is bekend gemaakt tijdens de Boomkwekersdag in Echteld. Het thema van de Boom van het Jaar was deze keer: bomen met voedsel, eetbaar voor mens en dier.

Een jury met deskundigen uit de boomteeltsector had naast de okkernoot, ook de tamme kastanje en de witte moerbeiboom genomineerd voor Boom van het Jaar. De okkernoot had veruit de voorkeur van de boomkwekers. De tamme kastanje eindigde als goede tweede.

Natuurbeleving

Van kleins af aan ben ik al bezig met natuurbeleving. Dat had ik toen niet door. Het gebeurde onbewust, maar met veel plezier. Ik ging mee naar de zangvogelshow van mijn vader, waar ik af en toe mijn ogen sloot en mezelf diep in een tropisch oord fantaseerde. We hadden een mooi pestbosje aan het eind van de straat waar ik altijd speelde met mijn vriendjes. Hutten bouwen en heksensoep brouwen, maar waar we ook spannende detective mysteries oploste. Dit soort avonturen hielden aan tot ik naar de middelbare school ging. Toen kwam er huiswerk, leren en de pubertijd. Ik had even geen oog meer voor de natuur. Af en toe hielp ik mijn vader in de tuin met het opruimen van het snoeiafval. Maar niet veel meer dan dat.

Maar jaren later vond ik mijn natuurhart weer terug. Het zit in je en het komt altijd weer boven drijven. En op dit moment heb ik weer een ander soort natuurbeleving. Sinds 6 maanden ben ik in het bezit van mijn eigen natuurwonder. Mijn dochter. En met de kleine levenservaring die ze heeft ontgaat haar weinig aan het oog. Vorige week was een hele mooie warme week. De eerste voor ons van het jaar, maar een echte eerste voor mijn dochter. Ergens halverwege deze warme week lag ik met haar op een kleed in onze achtertuin. Samen in onze korte broek, gepaard met spierwitte benen, glimmend van de zonnebrand en onze hippe zonnebrillen op onze neuzen (die al snel in haar mond zat). Haar hoofd ging alle kanten op. Ze zag de musjes in het voederhok, fladder fladder, in de druif, fladder fladder, naast ons op de grond. Ze volgde ze alsof ze dit al zo vaak had gezien. Boven haar kwam een vlucht postduiven over, haar ogen schoten ernaartoe. Ze keek me aan en haar handen reiken naar mijn gezicht alsof ze zegt; mam, kijk dan wat mooi! Vervolgens waait de wind onder de parasol en doet de randjes wapperen, haar hoofd en handen schieten weg, wijzend naar de parasol. Wat een indrukken.

Mijn vriend zette het opblaasbadje klaar. Even afkoelen in het buitenbad. Haar tenen raken het water, gegiechel vult de tuin. Ze vindt het heerlijk. Spetterend ligt ze stralen. En dan buiten een hapje eten. Smikkelend kijkt ze om haar heen, de kauwen brengen een bezoek en landen op de schuur. Ze stopt even met eten en kijkt met haar mond open. En ik maar uitleggen wat ze ziet, hopen dat ze het later zal begrijpen.

Met bedtijd brabbelde ze honderduit. Zou ze de dag met me doornemen? Nog even vertellen wat ze allemaal heeft gezien en gevoeld? Wat zal er toch allemaal in haar hoofd omgaan. Ze beleeft het met volle overgave. En, net als ik, beleeft ze de natuur onbewust. Samen ontdekken we steeds meer. Want dit was nog maar 1 moment. Ik zal de natuur vanuit een ander perspectief gaan bekijken, samen met haar. Want je kan nooit alles hebben gezien. Fantastisch, nietwaar?!

Romy Langelaar

Bolderik (*agrostemma githago*)

Bolderik is een plant uit de anjerfamilie.

Dit soort staat op de Nederlandse rode lijst van planten als zeer zeldzaam en zeer sterk in aantal afgenomen.

Bolderik is een lange, slanke plant met grote-violette bloemen met wit hart en spitse kelkbladen. Het blad is lancetvormig en zwak behaard

Kwam vroeger in korenvelden voor en de zaden zijn giftig.

Zaaien: vanaf eind maart direct in de grond

Bloeitijd: juni tot en met augustus. Is eenjarig en zaait zichzelf uit.

Zaden aanvragen bij ondergetekende.

Stuur dan svp een aan uzelf gerichte en gefrankeerde envelop mee voor terugzending.

Cock Le Grand
v. [Teylingenweg 13](#)
[3471 GA Kamerik](#)

Natuurwinkel Woerden

**VOOR AL JE
BIOLOGISCHE
BOODSCHAPPEN!**

*een ruim assortiment
heerlijke kazen en
vers brood, dagelijks
verse groente en fruit*

WWW.NATUURWINKELWOERDEN.NL

NATUURWINKEL WOERDEN
Nieuwstraat 3-5
3441 EA Woerden
Tel. 0348 - 418 882

ma	gesloten
di t/m do	09.00-18.00 uur
vrj	08.30-20.00 uur
za	08.30- 17.00 uur

**NATUUR
WINKEL**

je bent wat je eet

Bont Zandoogje

Tijdens het mooie weer van afgelopen weekend zijn er al wat bont zandoogjes gezien, maar het bleef bij enkele tientallen. De komende tijd gaat deze vlinder veel meer gezien worden.

Tegenwoordig is hij eigenlijk overal in Nederland te vinden, hoewel de dichtheid in de open graslandgebieden in Friesland en Noord-Holland laag is.

Dat ze zo wijd verbreid zijn, is nog niet zo lang het geval. Als we de kaartjes van de periode 1993 tot en met 1997 vergelijken met die van 2013 tot en met 2017, zien we een hele sterke toename. Nu zijn er tegenwoordig met de digitale invoerportalen veel meer waarnemingen dan in die eerste periode. De verspreiding was echter ook in de negentiger jaren goed bekend; het kaartje hieronder geeft daar een reëel beeld van. Vroeger was het bont zandoogje een echte bosvlinder: hij bezette daar zonnige plekjes op bospaden en open plekken in het bos. De laatste jaren wordt hij ook veel in open gebied gezien, hoewel er wel altijd bomen en struiken in de buurt moeten zijn.

Verspreiding bont zandoogje 1993-1997 en 2013-2017

De mannetjes gaan op de uitkijk zitten en jagen andere mannetjes fanatiek weg
Op de Landelijke dag van De Vlinderstichting afgelopen maart was er een interessante bijdrage van Professor Hans Van Dyck van de Universiteit van Louvain in België. Daar hebben ze veel onderzoek gedaan naar het bont zandoogje. Onderzoekers zijn bij wijze van spreken in de huid van de vlinder gekropen om te kijken welke eisen hij stelt aan zijn omgeving. Daarbij hebben ze ook gekeken naar bont zandoogjes uit het bos en bont zandoogjes uit meer open gebieden. Het blijkt dat er verschillende typen zijn met andere eigenschappen. Zo zijn de

vlinders uit open gebieden veel zwerflustiger en oriënteren ze zich ook anders dan de bosvlinders. Bont zandoogjes, zowel de bos- als de openlandvlinders, hebben een boeiend gedrag, dat we nu dus ook in onze tuinen kunnen waarnemen. De mannetjes bezetten daar een plekje vanwaar ze alle andere mannetjes fel achtervolgen en weggagen. Soms gaan de twee vechtersbazen wel vijftig meter de hoogte in. Een vrouwtje dat in het territorium komt, jagen ze uiteraard niet weg: dat is van harte welkom. Zij zal, na de paring, haar eitjes afzetten op allerlei grassen en hieruit komen in juni de nakomelingen tevoorschijn. Ook in de nazomer verschijnt er nog een generatie, hetgeen betekent dat bont zandoogjes van april tot en met oktober te zien zijn.

Tekst en foto's: Kars Veling, [De Vlinderstichting](#)
Kaartjes: [NDFF](#)

Alle Nederlandse mierensoorten in kaart gebracht

EIS Kenniscentrum Insecten

Alle bekende mierengegevens zijn bij elkaar gebracht in een verspreidingsatlas die 17 maart jl. uitkwam. De vorige mierenatlas stamde uit 2004 en er zijn veel nieuwigheden te melden. Er zijn bijvoorbeeld sindsdien elf nieuwe soorten ontdekt. Het is een fraai overzichtswerk waarbij alle informatie over inheemse, bedreigde en exotische soorten wordt gepresenteerd.

In deze nieuwe atlas zijn 74.500 waarnemingen van mieren bij elkaar gebracht. Het herkennen van de soorten is vaak wel een uitdaging en aan de hand van foto's kunnen mieren vrijwel nooit gedetermineerd worden. De waarnemingen zijn dus grotendeels van specialisten afkomstig die de soorten met een loep of microscoop op naam hebben gebracht. Van elke soort is een verspreidingskaart gemaakt en wordt een 'ecologisch profiel' gegeven voor het gedrag en de ecologie.

Inheemse soorten

We kennen nu 68 inheemse soorten mieren. Hiervan zijn er in de periode tussen de beide atlassen maar liefst elf nieuw aan de lijst toegevoegd. Het gaat deels om verborgen levende soorten die door toegenomen inventarisatie-inspanningen konden worden aangetoond. Voorbeelden hiervan zijn parasitaire soorten, die alleen in de nesten van andere mierensoorten leven en vrijwel niet aan de oppervlakte komen, zoals de steppemier, kutters gaststeekmier en de puntschubmier. Andere nieuwe soorten zijn erg zeldzaam en zijn pas gevonden door gerichte zoekacties, zoals de bergrenmier en roodgele slankmier, die alleen in specifieke biotopen in het uiterste zuiden van Limburg blijken te leven. Een enkele nieuwe soort lijkt te hebben geprofiteerd van de opwarming van het klimaat en kan nu in Nederland leven: de muurmier.

Lepelsteekmier (Bron: Jitte Groothuis)

Bedreigde soorten

Er vindt voor mieren geen gestandaardiseerde monitoring plaats. Hierdoor is het lastig om gefundeerde uitspraken over voor- of achteruitgang te doen. In de atlas is toch, op basis van expertoordeel, een lijst van bedreigde soorten opgenomen. Er is gekeken welke soorten beperkt zijn in hun voorkomen (zowel geografisch als qua biotoop) en welke soorten erg kwetsbaar zijn voor biotoopverlies en -versnippering, verdroging en vermessing. Zo kon een lijst worden gemaakt van 29 soorten die in meer of mindere mate bedreigd zijn: negen kwetsbare soorten, tien bedreigde soorten, negen met uitsterven bedreigde soorten en één (vermoedelijk) uitgestorven soort. De met uitsterven bedreigde soorten zijn die mieren waarvan maar één, twee of drie vindplaatsen bekend zijn. Zij behoeven directe aandacht van de betreffende terreineigenaren om te garanderen dat zij niet verdwijnen uit ons land. Het gaat om de gewone reuzenmier, zwarte reuzenmier, bergrenmier, kaaskopmier, langschubmier, puntschubmier, amazonemier, veensteekmier en roodgele slankmier.

De stronkmier, een bedreigde soort (Bron: Theodoor Heijerman)

Exoten

Er komen in Nederland 36 (tijdelijk) gevestigde exoten voor, een groot aantal in vergelijking met de 68 inheemse soorten. In de atlas is voor deze soorten faunistische informatie gebundeld. Dit is uniek, want er is geen land ter wereld waar alle exotische mieren zo gedetailleerd in kaart zijn gebracht.

Alle exotische soorten komen uit tropische of subtropische regio's. De meeste kunnen in ons land alleen in gebouwen leven. Sommige zijn in huizen te vinden, zoals de gele faraomier en de gele dwergschubmier. Vele vinden we echter alleen in verwarmde kassen van dierentuinen, horti en bij plantenkwekers, zoals de ribbelzaadmier, dwergdiefmier en tropische compostmier.

De ribbelzaadmier leeft al meer dan een eeuw in Nederland, maar wel alleen in tropische kassen (Bron: Theodoor Heijerman)

Negen exotische soorten leven echter ook buiten, in het stedelijk gebied. Enkele hiervan zijn invasief en veroorzaken lokaal veel overlast, zoals het mediterranean draaigatje en de plaagmier. Dit probleem lijkt steeds groter te worden. Goede monitoring van deze soorten is aan te raden om tijdig te kunnen inspelen bij overlast en om problemen in natuurgebieden te voorkomen.

De 'Ecologische atlas van Nederlandse mieren' is te bestellen bij EIS Kenniscentrum Insecten. De publicatie is mede mogelijk gemaakt door de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting en uit het door het Prins Bernhard Cultuurfonds beheerde Meester Prikkebeen Fonds.

Tekst: Jinze Noordijk, Peter Boer & André van Loon, EIS Kenniscentrum Insecten

Foto's: Theodoor Heijerman (leadfoto: zwarte reuzenmier); Jitte Groothuis.

Bron AD

Aalscholver

Ook al voel ik het nog niet echt aan de temperatuur, ik hoor en zie aan de dieren dat we de winter toch langzamerhand gaan verruilen voor de lente! Niet alleen de heggenmus brengt zijn prachtige kristalheldere liedje steeds vaker ten gehore, ook de koolmezen gaan af en toe behoorlijk uit hun dak om maar niet te spreken van de 'rammelende' hazen, die elkaar in het weiland achterna zitten.

Als ik langs de Trekkade loop, zie ik aan de overkant van het water op een balk een aalscholver in zijn gebruikelijke houding. Hij heeft niet zo'n goede waterafstotende vetlaag als andere watervogels. Daarom moet hij na elke duik zijn gespreide vleugels laten drogen. Aan wind geen gebrek, dus dat drogen lukt wel.

Maar wat is hij al mooi! Hij ziet er met zijn opvallende witte dijvlek, witte halsveren en orangerode huid tussen zijn snavel en oog schitterend uit. Dit is zijn balts- of bruidskleed. De vrouwtjes raken er van onder de indruk, net als van alle capriolen die het mannetje uithaalt om bij een vrouwtje in de gunst te komen. Dat hij behalve schollebaar ook wel pastor of dominee wordt genoemd vind ik niet zo vreemd...

WWW

www.ivn.nl

www.ivn.nl/woerden

www.groen-natuurlijk.nl

www.slimwoner.nl

www.inbredius.nl

www.birdfocus.nl

www.hugokotestein.nl

www.sovon.nl

www.ravon.nl

www.eis-nederland.nl

www.nmu.nl

www.vogelbescherming.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.mycologen.nl

www.odin.nl

www.vogeldagboek.nl

www.padden.nu

www.bewustbiologisch.nl

www.telmee.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.vogelgeluid.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderhof.com

www.zaadgoed.nl

www.landgoedbredius.nl

www.naturetoday.com

advertentie

Tuinderij De Groenteboer biologische groenten, fruit & bloemen vers van het land

Open dag

zondag 17 juni tussen 11.00 en 16.00

Welkom!

Elke zaterdag verkopen wij onze groenten ook op de
streekmarkt, 9 – 17 uur, Woerden

www.tuinderijdegroenteboer.nl

Bestuur

Voorzitter (waarnemend)	Andre van Kleinwee	06-27572525	andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris	Wout Nagel Vaartuigenlaan 64 3448 WP Woerden	06-22926472	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com w.nagel@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuyzen	0348-420056	hr@veldhuyzen.net
Bestuurslid	Gerrie Epping Jan Steenstraat 79 A 17 3443 GT	06-49291669	gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Romy Langelaar		romylangelaar@gmail.com

Vertrouwenspersoon Astrid Zaal 06-21381977

Coördinatoren van de Werkgroepen:

Cursussen en lezingen	Vacant		
Educatieve Tuin/ stekjesmarkt	Cock le Grand	0348-402753	c.le.grand@hotmail.com
Excursies voor leden en donateurs	Vacant		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	0348-432530	erwin.meijer@ziggo.nl
Natuurkoffer	Cock le Grand	0348-402753	c.le.grand@hotmail.com
NME Scholenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Paddenstoelenwerkgroep	Anja Knijff	0348-401941	anjaknijff@hotmail.com
Plantenwerkgroep	Joke Vesseur	0348-415853	joke.vesseur@planet.nl
Publiciteit	Ben Vermeij	0348-415309	b.vermeij@ziggo.nl
Redactie Vlinder- en libellenwerkgroep	Joke van Aarst Vacant	0348-415788	javolkers66@gmail.com
Vogelkijkgroep	Arwin den Boer	0348-445152	aa.den.boer@hetnet.nl

Websitebeheer Vivian Boers 06-42060712 Vivian_boers@hotmail.com
Zondag- en woensdag Lisa van Hemert lisavanhemert@hotmail.com
middagopenstellingen
InBredius 13 uur tot 16
uur

Leden / Donateurs:

Ledenadministratie Ine Coumou 0348-409818 inecoumou@hetnet.nl
Hoge Werf 20
3461 CM
Linschoten

Contributie 2018 als lid, €20,00 Banknummer
per kalenderjaar als donateur, IVN Woerden:
€16,00 NL 87 TRIO 039.04.67.413
als jeugdlid, €12,50
gezin met meer
dan 2 personen
€25,00

Opzeggen twee maanden voor het einde van het kalenderjaar,
schriftelijk bij de ledenadministratie

